
РЕЧ ГОСТУЈУЋЕГ УРЕДНИКА

Тврдња коју је изрекао Карл Маркс пре више од једног века да је религија опијум за масе, из више разлога важи и данас. У суштини, ова изјава признаје важност улоге и утицаја религије и њених вредности на друштво и људске акције. Ипак, овакво схватање је рестриктивно и редуционалистичко будући да не успева да обухвати дијалектичку, међусобно утицајну и зависну природу односа акција људи и вредности за које се залаже религија.

Тако, ово посебно издање часописа Политикологија религије треба да буде добродошли допринос који је усмерен ка унапређењу напора научног света да боље разуме улогу и утицај религије данас, као и да процени природу ових утицаја (тј. било да је овај утицај позитиван те да доприноси прогресу друштва, или негативан, тако да инхибира прогресивне промене), и да предузме одређене кораке који би ојачали позитивне стране ових утицаја, у исто време смањујући њихове могуће негативне утицаје. Издање овог броја часописа се састоји од три истраживачка и четири аналитичка рада као и три приказа односно полемике. Прилози представљају разнобојну мешавину будући да долазе како из развијених тако и из неразвијених земаља света тј. из Лужне Африке, Пакистана, Индије, Ирана, Грчке, Италије, Уједињеног Краљевства и Либана. У једном издању донети су различити погледи на религију, политику и друштво, који су од пресудног значаја у времену које је дефинисано појачаном глобализацијом и општом повезаношћу, у којем се искуства различитих делова света не разликују искувише. Ово посебно издање тако доноси једну основу за богату компаративну међународну анализу искустава придошлих са разних страна света која су у исто време различита и иста.

Заједничка нит и фокус ова три истраживачка рада чини испитивање односа између политике и/или политичких активности и религије као и утицаја који потоња врши на пређашњу. Чланак Аниле Султана *Талибан или Терориста? Неколико напомена о талибанској идеологији*, разматра убеђења талибана, као својеврсно одступање унутар религије ислама, те утицај ових убеђења како на односе међу половима тако и на међународну политику, поготову на оно што је етикетирано као терористичке активности. Чланак Бабите и Сањаја Тавари *Историја жена Индије: Хиндуизам на раскршћу* полностью разматра историјску улогу хиндуизма која се тиче легитимности мушке доминације у индијском друштву путем компаративне анализе женских и мушких божанстава хиндуизма и њиховог утицаја на статус индијске жене током историје индијског друштва. Чланак Ашиш Саксене такође разматра улогу божанстава у индијском друштву, фокусирајући се на религијско-културна деловања и њихов значај у савременом друштву, путем анализе традиционалне културне и религијске праксе „*маиле*“ братстава (традиционални годишњи скупови) и култа „*кул – божанства*“ те

њиховог значаја и праксе трајања у савременом индијском друштву и његовој политици.

Четири аналитичка рада на неки начин представљају наставак расправе о религији, политици и друштву приказујући искуства и перспективе из других крајева света, првенствено из Јужне Африке, Либана, Грчке и Италије. Мој рад (Мападименг) и рад Поликарпоса Карамузиса заступа мишљење да религија треба да буде препозната као аутономна сила која утиче на развој друштва, поготову на учвршћење и развој демократских система. По Карамузису, улога религије у демократском друштву може се постићи преко верског образовања. Ово је повезано са образовном димензијом религије као што је приказано у анализи Зиада Фахеда која се фокусира на веру католичке цркве и њеном утицају на политичке активности, или другим речима, како би политика требало да се спроводи по начелима католичке вере. Мој рад се бави компаративном анализом религије и културе и предлаже да оба феномена имају аутономни утицај на друштво. На основу ове примесе базира се анализа *убунту* афричке домородачке културе и њене економске важности. Четврти аналитички рад Луке Озана се базира на детаљној анализи појединачних случајева. Методом поређења разматра се природа фундаменталистичких покрета у САД, Индији, Израелу и Турској као и њихова улога у демократији, поготову што се тиче њиховог односа и утицаја на политику.

Горе приказани истраживачки и аналитички радови као и питања која покривају оснажени су преко три приказа. Кети Андерс је приказала књигу *Секуларизам, религија и мултикултурално држављанство*, Пупак Мохебали се фокусира на *Усмену историју Заједнице борбеног свештенства Техерана* док Адел Џемалудин Кан приказује важност зелене револуције и њеног могућег утицаја на Америку.

Оно што фасцинира код свих ових појединачних приказа је чињеница да они, иако долазе из различитих крајева света и под утицајем су различитих искустава, поседују централно питање које је слично и које се провлачи кроз све њих тј. повезано је са тежњом да се разуме религија, њена улога и њен утицај на социо-економски, културни и политички живот друштва. Као што сам раније нагласио, ово обезбеђује богату компаративну базу података која би требало да инспирише будућа истраживања и расправе, док се модерно друштво хрве са сродним проблемима.

Др Моконг Сајмон Мападименг, истраживач
Центар за социолошка истраживања
Универзитет Јоханесбурга
Председник социолошке асоцијације Јужне Африке